Slovo k povzbuzení na neděli 15. listopadu 2026, na **33. neděli v mezidobí – A**
Biblická čtení: Př 31,10-13.19-20.30-31; Ž 128; 1Sol 5,1-6; Mt 25,14-30

Milé sestry, milí bratří,

v **evangeliu** máme dnes před sebou poslední ze tří velkých podobenství o konci světa, pronesených Kristem těsně před Velikonocemi, jak nám je předkládá evangelista Matouš.
Logika **podobenství o hřivnách** či **talentech** se zdá být celkem jasná: **Pán**, řekněme velkoobchodník, svěří třem svým **služebníkům**, možná otrokům, své jmění, aby je v době jeho nepřítomnosti **obhospodařovali** a **disponovali** s ním. Aniž by ovšem specifikoval, jakým přesně způsobem. Svěřené jmění není rozhodně malé. **Hřivna** neboli talent byla starověká míra, původně váha zlata čítající asi 41 kg, pak také peněžitá míra odpovídající asi 6.000 denárům, tedy výši mzdy za nějakých 6.000 pracovních dnů námezdního dělníka, nádeníka. Tím pádem **i jedna jediná** svěřená hřivna byla **velkým** jměním. **Rozdílná** výše svěřeného majetku patrně odpovídala patrně tomu, jak pán vnímal možnosti a schopnosti každého ze tří svých služebníků. Po svém návratu je všechny povolal, aby **složili účty** ze svého hospodaření. Tak se skutečně ve starověku dělo.
Tak je tomu **i v podobenství**. Dva ze služebníků, kterým bylo svěřeno více hřiven, dokázali přinést **užitek**, vždy násobek svěřeného. Ten, kterému byla svěřena jen jedna a kterou ze strachu z pána raději **ukryl, zakopal** v zemi (Lukášovo evangelium přidává ještě zabalení do šátku), vrací pouze tu jednu svěřenou. Pán mu nakonec **odejme** i tu a dá ji služebníkovi, kterému jich prve svěřil pět. První dva se mohou jít **radovat na hostinu** se svým pánem, málo spravovali věrně, mnoho jim bude svěřeno. Třetí zůstane **venku**.
Podobenství, v některých ohledech asi **ne** úplně **nejsnazší** na výklad, říká jistě mnohé…
Předně je obrazem **pro** dobu **mezi** Kristovým **nanebevstoupením** a jeho druhým **příchodem**, to se zdá být z kontextu Matoušova evangelia celkem zřejmé. Tedy i pro **dobu naši**.
Každému člověku je Bohem, Kristem svěřena **různá** míra **talentů**, hřiven, každý člověk má dojít radosti se svým pánem, nebe. Záleží však na tom, **jak** s hřivnami naloží. Zda se je pokusí **využít**, **zúročit**, zda bude také ochoten v prospěch svého Pána a potažmo světa s nimi jít do nějakého **risku**. Anebo zda si hřivny schová **ze strachu** o sebe či z nějaké pohodlnosti pod zem, zakope je někam do země. Což jsou metafory **životního postoje**, uchopení života…
Hřivnou pak může být vlastně **cokoli**, co člověk od Boha dostává, co mu je dáno, svěřeno do vínku, co mu přinášejí možnosti jeho života, okolnosti, do nichž byl životem vržen. Může to být samotný **čas** života, dále pochopitelně **nadání**, talenty (tak toto slovo i používáme), dobré duševní a tělesné **predispozice**, příznivé **okolnosti a možnosti** života. A tak dále.
Středověká systematika v hřivnách ráda viděla třeba i **Boží slovo** svěřené pastýřům církve, jimi byli ti služebníci. Obecnější duchovní výklad viděl v hřivnách **křesťanství** jako takové, svěřené všem spolu s vírou. Martin Luther četl v hřivnách dokonce samotnou **víru**.
Moderní exegeze se pak soustředí více na ty služebníky, v tom třetím, zbabělém a o sebe strach majícím služebníkovi vidí **farizeje** a všechny jim podobné. A tak dále.
V každém případě nám podobenství říká, že v čase **mezi** oběma Kristovy příchody, mezi příchodem v těle za Marie Panny v plnosti času a příchodem ve slávě na konci světa, že mezi těmito příchody je třeba něco **aktivně dělat**, angažovat se pro Boží království. A i třeba **riskovat**, pro Boží věc, lidi a svět. Každý člověk je tak zván využít **potenciality** svého bytí, jež mu bylo svěřeno, a času, který mu byl vymezen, **k dobru**. Jsme tak povoláni, a to i křesťanskou **vírou**, se nejen se vézt životem či bát se jen o sebe, třeba i s náboženskou motivací. Ale něco **dobrého** prostě konat, žít **aktivně**, nakolik je komu možné. O tom je ostatně také mravní apel evangelia.
Přičemž **proaktivita** života má být **úměrná ne počtu** svěřených **hřiven**, ten je opravdu **různý**, ale **faktu** jejich **svěření**, že prostě žijeme a jsme, že nám byla dána víra. Vždyť ani jedna hřivna **není málo**. A i vyústění života má být stejné: **radost** na nebeské hostině.

Druhé čtení dnes bylo vzato z Prvního listu Soluňanům, nejstaršího novozákonního spisu vůbec. Pavel se ve svých listech většinou spíše snažil mírnit až entuziastické očekávání Kristova brzkého druhého příchodu v nejranější církevních obcích (tak je tomu zejména ve Druhém listě Soluňanům). Dnešní úryvek, zdá se, naopak vyzývá spíše **k bdělosti**. Protože Kristus, který odešel zpět do nebe, nakonec skutečně **přijde**, a to třeba i nečekaně, náhle. Ve smrti každého člověka a na konci světa. Proto je třeba zůstat **bdělými**, žít ve světle, ve dne, **neprospat** život. A k tomu právě patří také konat, **jednat**, něco **dělat**. A to **dobro**…

První čtení dnes bylo z knihy Přísloví, protokanonické starozákonní sapienciální knihy, složené z Bohem inspirovaných aforismů. Na první poslech se mohlo zdát, že k ostatním biblickým úryvkům i celému eschatologickému zaměření dnešní neděle se příliš **nehodí**.
V **doslovném** výkladu – ve vztahu k řádné ženě prospěšné svému manželovi – asi opravdu **ne**. Takový výklad navíc v sobě nese poněkud patriarchální nádech, který je třeba sice brát jako důležitý kontext vzniku těchto biblických úryvků, důležitý pro jejich jakoukoli interpretaci, nikoli však snad jako jejich poselství.
V **alegorickém** výkladu ale už to může být jiné. Onou **řádnou ženou**, která svýma rukama sahá po kuželi, jejíž prsty se chápou vřetene a dlaň se otevírá chudákovi, může být totiž jednoduše naše **duše**. V hebrejštině (*nefeš*) i v řečtině (*psyché*) je ostatně **ženského** rodu. A **manželem**, kterému taková žena-duše přináší prospěch a radost, může být sám Bůh, Kristus.
Je-li tento alegorizující výklad aspoň trochu legitimní, pak nám čtení naopak velmi **souzní** s ostatními čteními dnešní neděle jakož i s jejím eschatologickým charakterem. **Duše**, nitro, živoucí síla člověka, ze které vše ostatní živé vychází, duše by měla být **podobná oné ženě** z knihy Přísloví. Měla by být naplněna **emocí** prospěšnosti, ne škodlivosti. Emoce by měla jejím rozhodnutím přecházet v **činy**. A to po všechny dny života, v mládí i stáří, v síle i nemohoucnosti. Neboť kužel a vřeteno mohou přijímat různé podoby, mnohdy velmi nenápadné a pokorné, stejně tak otevřenost dlaně a podobné věci. A chudáků kolem je také stále dost.
Duše člověka by tak měla být stále nějak **proaktivní**, to k **člověčenství** asi patří, a to v každé době svého života. A čím více se zdá, že **se blíží** Kristův druhý příchod, ten na konci světa či ve smrti, **o to více**. O to více by člověk měl toužit **využít** hřivnu svého života, jeho možností a času, hřivnu své víry v Boha, v Krista a ve smysl dobra. S tím, že **podoby** aktivity se pochopitelně musí **proměňovat**, vždy úměrně možnostem a silám, zrovna svěřeným hřivnám.

Milé sestry, milí bratří, tak snad rozumějme dnešním úryvkům z Božího slova – vedle mnoha dalšího – i jako **povzbuzení** k **využití** času a možností života, jeho hřiven a talentů, a to **pro dobro**. Slyšme tuto výzvu **zvlášť** tehdy, když se nám zdá, že už nám času a sil prostě **ubývá**, že Kristův příchod se již nějak **blíží**. Hřiven má každý z nás různý počet, některé se během života i nějak mění, jejich využití není předem určeno, ani jedna hřivna není málo. Podstatná je základní životní **touha**, životní opce **přinášet** nějaký **užitek**, dobro, které vždy někomu **prospívá**. I kdyby to měly být jen malé pokorné věci, neviditelné, nedoceněné, neslavné, i kdyby třeba jen laskavost a oběť nemohoucího, což vůbec není málo.
Nejde totiž o nějakou aktivitu pro aktivitu, ale o **aktivitu pro dobro** jakožto **celoživotní** postoj, o **lásku**, která si přeci vždy umí najít podoby své existence…